

AQ-106

May-2016

M.Com., Sem.-II

407 : Financial Services

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નોનાં ગુણ છે.

1. (A) નાણાકીય સંહિતાનાં અંગ તરીકે નાણાકીય સેવાઓ સમજાવો. 7

અથવા

કેડીટ રેટીંગ નાણાકીય બજારોનાં વિકાસમાં કેવી રીતે મદદરૂપ થાય છે ?

(B) ટૂંકમાં જવાબ લખો : (ગમે તે બે) 4

(1) આંતરરાષ્ટ્રીય ફેક્ટરીંગ એટલે શું ?

(2) ડીમટીરીયલાઈઝેશન એટલે શું ?

(3) ફોરફેટીંગની જરૂરિયાત શા માટે છે ?

(C) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3

(1) ભારતની બે ડિપોઝીટરીનાં નામ આપો.

(2) ભારતની કોઈપણ બે કેડીટ રેટીંગ એજન્સીનાં નામ આપો.

(3) કોઈપણ બે ભારતીય ફેક્ટરિંગનાં નામ આપો.

2. (A) નેશનલ હાઉસીંગ બેંક (NHB) ગૃહ ધિરાણમાં શું ભાગ ભજવે છે ? – વર્ણન કરો. 7

અથવા

ભારતમાં મર્યન્ટ બેન્કર્સની પૂર્વ શેર અંક (પ્રિ-ઈશ્યુ) જવાબદારી (ફરજ) જણાવો.

(B) ટૂંકમાં જવાબ લખો : (ગમે તે બે) 4

(1) ઈન્વેસ્ટમેન્ટ બેન્કર્સનાં પ્રકારો જણાવો.

(2) મોર્ટગેજ અને રીવર્સ મોર્ટગેજ લોન વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.

(3) ઈન્વેસ્ટમેન્ટ બેન્કસ પોતાના ગ્રાહકોને ભંડોળ ઊભું કરવામાં કેવી રીતે મદદરૂપ થાય છે ?

- (C) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3
- (1) લીડ મર્યન્ડ બેન્કર એટલે શું ?
 - (2) કોઈપણ બે ગૃહ ધિરાણ સંસ્થાઓનાં નામ આપો.
 - (3) કોઈપણ બે ઈન્વેસ્ટમેન્ટ બેન્કર્સનાં નામ આપો.
3. (A) બેન્કસ દ્વારા પ્રાયોરિટી (અગ્રતા) સેક્ટર (ક્ષેત્ર) ધિરાણનો ખ્યાલ સમજાવો. 7
- અથવા**
- સૂક્ષ્મ નાણાંનો SHG – Bank Linkage Program સમજાવો.
- (B) ટૂંકમાં જવાબ લખો : (ગમે તે બે) 4
- (1) જીવન વીમાનાં ફાયદા જણાવો.
 - (2) હેલ્થ (સ્વાસ્થ્ય) વીમો એટલે શું ?
 - (3) સામાન્ય વીમાનાં પ્રકારો જણાવો.
- (C) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3
- (1) ભારતની સૌથી મોટી જાહેર ક્ષેત્રની બેન્કનું નામ આપો.
 - (2) નાણાકીય સમાવેશ કરવાની પ્રક્રિયા એટલે શું ?
 - (3) બેન્કસ નાણાંનું રોકાણ ક્યાં કરે છે ?
4. (A) મ્યુચ્યુલ ફંડનું વ્યવસ્થા તંત્ર સમજાવો. 7
- અથવા**
- મ્યુચ્યુલ ફંડ સ્કીમમાં રોકાણ કરવાની પદ્ધતિઓ સમજાવો.
- (B) ટૂંકમાં જવાબ લખો : (ગમે તે બે) 4
- (1) મ્યુચ્યુલ ફંડનું માર્કેટીંગ સમજાવો.
 - (2) મ્યુચ્યુલ ફંડમાં મધ્યસ્થીઓની ભૂમિકા શું છે ?
 - (3) એસેટ મેનેજમેન્ટ કંપની એટલે શું ?
- (C) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3
- (1) NAV એટલે શું ?
 - (2) Load એટલે શું ?
 - (3) સમતોલ (બેલેન્સ) ફંડ એટલે શું ?

- (1) _____ ફંડો પોતાનાં મોટા ભાગનું રોકાણ મોટી કંપનીનાં શેરોમાં કરે છે.
 (a) લાર્જ-કેપ (b) મિડ-કેપ (c) સ્મોલ-કેપ
- (2) લીડ મર્ચન્ટ બેન્કરે ઈસ્યુર ને ઈસ્યુ મેનેજમેન્ટ માટે મધ્યસ્થીની જોડે _____ કરવા માટે સલાહ આપવી જોઈએ.
 (a) મેમોરેન્ડમ ઓફ અન્ડરસ્ટેન્ડીંગ (b) એગ્રીમેન્ટ
 (c) એરેન્જમેન્ટ (d) ફેન્ચાઈસીંગ
- (3) લીડ મર્ચન્ટ બેન્કરની સંખ્યા _____ થી વધુ ના થવી જોઈએ જ્યારે ઈશ્યુનું કદ ₹ 50 કરોડથી ઓછું હોય.
 (a) 2 (b) 3 (c) 4 (d) 5
- (4) ડીપોઝિટરી સિસ્ટમ _____ માં ખાતું ખોલાવીએ એના જેવી જ છે.
 (a) સ્ટોક માર્કેટ (b) બેન્ક (c) શોપીંગ મોલ (d) ચિટ ફન્ડ
- (5) _____ ભૌતિક શેર સર્ટિફિકેટનું સંરક્ષણ કરે છે.
 (a) ડિપોઝિટરી (b) કસ્ટોડીયન (c) બેન્ક
- (6) _____ IPO ઈસ્યુ પૂર્વનું એક વખતનું મૂલ્યાંકન છે.
 (a) રેટીંગ (b) IPO ગ્રેડીંગ (c) કેડીટ સંચાલન
- (7) _____ નિકાસ કરનાર વેપારીને આશ્રય લીધા વગરનું 100% ધિરાણ છે.
 (a) ફેક્ટરીંગ (b) ફોરફેટીંગ (c) આંતરરાષ્ટ્રીય ફોરફેટીંગ
- (8) કઈ ખાનગી ક્ષેત્રની બેન્ક છે ?
 (a) SBI (b) Axis
 (c) Indian Bank (d) Union Bank of India
- (9) SHG _____ સભ્યોનું જૂથ છે જે પોતાના નાણાકીય જરૂરિયાતો પૂર્ણ કરવા ભેગા થાય છે.
 (a) 15-20 (b) 20-25 (c) 25-30 (d) 30-50
- (10) _____ ભારતની મ્યુચ્યુલ ફંડ ઉદ્યોગને નિયમન કરે છે.
 (a) RBI (b) IRDA (c) SEBI

- (11) _____ રોકાણકારને પોતાના ફીક્સ ઈન્કમ રોકાણોમાંથી નક્કી કરેલ ઈક્વિટી સ્કીમમાં નિયત રકમ નિયમિત અંતરાલે ટ્રાન્સફર કરવામાં મદદરૂપ રહે છે.
- (a) SIP (Systematic Investment Plan)
(b) SWP (Systematic Withdrawal Plan)
(c) STP (Systematic Transfer Plan)
- (12) _____ બીજા મ્યુચ્યુલ ફંડોની સ્કીમમાં રોકાણ કરીને રોકાણકારોને વળતર આપે છે.
- (a) ઈન્ડેક્સ ફંડ (b) ફંડ-ઓફ-ફંડસ (c) વિકાસ ફંડ
- (13) _____ ફંડનું મુખ્ય ઉદ્દેશ રોકાણકારોને નિયમિત આવક આપવાનું છે.
- (a) આવક (ઈન્કમ) (b) વિકાસ (ગ્રોથ) (c) સમતોલ (બેલેન્સ)
- (14) _____ અનેક જીવન અને સામાન્ય વીમા કંપનીઓની પોલિસીનું વેચાણ એ જ સમયે કરી શકે છે.
- (a) એજન્ટ (b) બ્રોકર (c) થર્ડ પાર્ટી એડમિનિસ્ટ્રેટર

AQ-106

May-2016

M.Com., Sem.-II

407 : Financial Services

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate marks allotted to each question.

1. (A) Explain financial services as a component of financial system. 7

OR

How does credit rating help in the development of financial markets ?

- (B) Answer briefly : (any two) 4

- (1) What is International Factoring ?
(2) What is Dematerialization ?
(3) Why is there a need for forfeiting ?

- (C) Answer in one – two sentences only : 3

- (1) Name the two depositories in India.
(2) Name any two credit rating agencies in India.
(3) Name any two factors in India.

2. (A) Describe the role of National Housing Bank in Housing Finance. 7

OR

Describe the pre-issue obligation of Merchant Bankers in India.

- (B) Answer briefly : (any two) 4

- (1) State the types of investment bankers.
(2) Distinguish between mortgage and reverse mortgage loan.
(3) How do investment banks help clients to raise funds ?

- (C) Answer in one – two sentences only. 3
- (1) What is a Lead Merchant Banker ?
 - (2) Name two housing finance institutions in India.
 - (3) Name two investment bankers in India.
3. (A) Explain the concept of Priority Sector lending by banks. 7
- OR**
- Explain the SHG-Bank Linkage Program of Micro Finance.
- (B) Answer briefly : (any **two**) 4
- (1) State the benefits of life insurance.
 - (2) What is Health Insurance ?
 - (3) State the types of general insurance.
- (C) Answer in one – two sentences only. 3
- (1) Name the largest public sector bank of India.
 - (2) What is financial inclusion ?
 - (3) Where do banks invest funds ?
4. (A) Explain the organization of a mutual fund. 7
- OR**
- Explain the methods of investing in a mutual fund scheme.
- (B) Answer briefly : (any **two**) 4
- (1) How are mutual funds marketed ?
 - (2) What is the role of intermediaries in mutual fund ?
 - (3) What is an Asset Management Company ?
- (C) Answer in one – two sentences only. 3
- (1) What is NAV ?
 - (2) What is Load ?
 - (3) What is Balanced Fund ?

5. Select the correct option :

14

- (1) _____ are funds that make investments mainly in the shares of big companies.
(a) Large-cap funds (b) Mid-cap funds (c) Small-cap funds
- (2) The lead merchant banker should advise the issuer to enter into _____ with an intermediary for the purpose of issue management.
(a) Memorandum of understanding
(b) Agreement
(c) Arrangement
(d) Franchising
- (3) The number of lead merchant bankers may not exceed _____ in case of any issue of less than ₹ 50 crores.
(a) 2 (b) 3 (c) 4 (d) 5
- (4) The depository system is similar to the opening of an account in a _____.
(a) stock market (b) Bank
(c) shopping mall (d) chit fund
- (5) _____ is a safekeeper of physical share certificates.
(a) Depository (b) Custodian (c) Bank
- (6) _____ is a one time assessment done prior to the IPO issue.
(a) Rating (b) IPO grading (c) Credit management
- (7) _____ is 100% financing without recourse to the exporter.
(a) Factoring (b) Forfeiting (c) International Forfeiting
- (8) Which is a private bank ?
(a) SBI (b) Axis (c) Indian Bank (d) Union Bank of India
- (9) An SHG is a group of _____ members who come together to meet their financial needs.
(a) 15-20 (b) 20-25 (c) 25-30 (d) 30-50

